

Er referens:
M2016/00838/R

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar om Rapport om Sveriges genomförande av Århuskonventionen

Kemikalieinspektionen lämnar förslag på områden och aktiviteter som berör kemiska ämnens miljö- och hälsorisker som skulle kunna ingå i rapporten om Sveriges genomförande av Århuskonventionen i bilagd tabell. Förslagen är exempel på områden där Kemikalieinspektionen utvecklat information till allmänheten eller där vi ser att allmänheten fått större möjlighet att ta del av viktig miljöinformation som rör risker med farliga ämnen.

Vad gäller texten om information om farliga kemiska ämnen (sid 24) ser Kemikalieinspektionen behov av revidering och lämnar även förslag till ny text i bilagd tabell.

Kemikalieinspektionen vill även lyfta två avgöranden i EU-domstolen som vi bedömer kunna ha stor betydelse framöver för allmänhetens möjlighet att få tillgång till dokumentation om växtskyddsmedel och biociderprodukters miljö- och hälsoegenskaper: C-442/14 och C-673/13. EU-domstolen hänvisar i avgörandena till Århuskonventionen.

I detta ärende har generaldirektör Nina Cromnier beslutat. Anne-Marie Johansson har varit föredragande.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Nina Cromnier

Anne-Marie Johansson

BILAGA: Tabell över förslag till tillägg i genomföranderapport av
Århuskonventionen

BILAGA: Tabell över förslag till tillägg i genomföranderapport av Århuskonventionen

Sid-hänvisning	Befintlig text	Förslag komplettering
s.4	<p>(b) När det gäller punkt 3 – åtgärder som har vidtagits för att främja utbildning och medvetenhet i miljöfrågor; Stiftelsen Håll Sverige Rent undervisar barn och ungdomar i miljöfrågor, i första hand genom skolnätverk Grön Flagg – Sveriges största skolnätverk för hållbar utveckling. Stiftelsen, som grundades 1983 av Naturvårdsverket och Returpack AB (ett företag som ägs av Sveriges Bryggerier, Livsmedelshandlarna och Svensk Dagligvaruhandel), verkar för minskad nedskräpning, ökad återvinning och för att främja individers och organisationers miljöansvar. Stiftelsen informerar om sitt arbete på http://www.hsr.se.</p>	<p>Kemikalieinspektionen har genom ett samarbete med Stiftelsen Håll Sverige Rent tagit fram ett lektionsupplägg i syfte att öka barn och ungdomars kunskap om risker med farliga ämnen. (http://www.hsr.se/det-har-gor-vi/skola-forskola/kemikaliesmart-skola-och-forskola)</p> <p>Kemikalieinspektionen har också, i ett samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge, lanserat den pedagogiska webbplatsen hannashus.se. Hannashus.se är tänkt som ett verktyg för lärare i undervisningen om kemikalier och kemiska produkter och den viktiga varningsmärkningsen. För att skydda barnen bättre och öka medvetenheten hos både barn och vuxna är förhoppningen att verktyget kan bidra till att minska antalet olyckor kopplade till användningen av kemikalier i vardagen.</p>
s. 7	<p><i>(v) åtgärder som har vidtagits för att främja konventionens principer i arbetsprogram, projekt, beslut m.m. i andra internationella forum.</i></p>	<p>Sverige har arbetat för att konventionens principer ska genomsyra arbetsprocesser inom ramen för den globala kemikaliestrategin SAICM (Strategic Approach to International Chemicals Management). Sverige och EU har inom SAICM särskilt drivit frågan om internationellt samarbete om information om kemikalier i varor. Arbetet med det</p>

		program som beslutades under år 2015 har letts av FN:s miljöprogram UNEP och kallas CiP (Chemicals in Products).
s.15	<p>IX. Ytterligare information om den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i artikel 4</p> <p>..Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) sprider miljöinformation via sina webbplatser (www.kemi.se, www.skogsstyrelsen.se, www.smhi.se). Även Boverket sprider information om miljöfrågor via sin webbplats (www.boverket.se), men också genom Naturvårdsverkets miljömålportal.</p>	
s. 17	<p>(iii) lämplig information genast sprids i nödsituationer,</p> <p>.. Särskilda bestämmelser finns också i förordningen med krav på att länsstyrelsen informerar allmänheten i händelse av en nödsituation som medför risk för radioaktiv strålning. Genom ett särskilt system för varning och meddelande till allmänheten kan stora grupper av människor bli varnade och få information i samband med olyckor eller händelser som riskerar att orsaka störningar i samhället.</p>	<p>Kemikalieinspektionen medverkar i ett informatörsnätverk för kriskommunikation vid kemikalieolyckor och oljespill. Nätverket drivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och syftar till att koordinera berörda myndigheters kommunikation i en krissituation. Kemikalieinspektionen har även en upprättad rutin för kriskommunikation</p>
s.18	<p>b) När det gäller punkt 2 – åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att sättet på vilket myndigheterna gör miljöinformation tillgänglig för allmänheten är öppet och att miljöinformationen verkligen finns tillgänglig;</p>	<p>Kemikalieinspektionen publicerar information som publika databaser, t ex i Företagsregistret och i Bekämpningsmedelsregistret.</p> <p>Kemikalieinspektionen har sedan 2015 en målgruppsanpassad ingång för allmänhet/konsumenter på sin webbplats.</p>

	<p>..Särskilda register som innehåller olika typer av miljöinformation finns också hos Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.</p>	<p>Kemikalieinspektionen har ett avtal och samarbetar med Konsumentverket i upplysningstjänsten Hallå Konsument.</p> <p>Kemikalieinspektionen har också en egen upplysningstjänst kallad Fråga Kemikalieinspektionen. Upplysningen tar emot skriftliga frågor både via ett webbformulär och via registrator. Det går också att ringa och ställa frågor på upplysningens dagliga telefontider. Det är främst företag som ställer frågor till upplysningstjänsten. Var femte frågeställare är dock en enskild medborgare/konsument. Om frågeställaren är en konsument handlar frågan ofta om det kan finnas farliga ämnen i till exempel en viss typ av leksak, klädesplagg eller andra varor som vi konsumerar. Konsumenterna undrar också om deras användning av enskilda produkter och varor innebär några risker.</p> <p>Kemikalieinspektionen startade i december 2016 <i>Kemikaliepodden</i> som syftar till att sprida information om kemikalier i vardagen till allmänheten. <i>Kemikaliepodden</i> är i första hand tänkt att underlätta för konsumenter att göra medvetna val, men riktar sig även till företagen som har ansvar för att deras produkter är säkra.</p>
s.23	<p>(e) När det gäller punkten 5 - åtgärder som har vidtagits för att sprida den information som anges i punkten (dokument om lagstiftning och politik, internationella avtal om miljöfrågor och andra viktiga internationella dokument om miljöfrågor m.m.);</p>	<p><i>Inga förslag på ändringar.</i></p>

	<p>..Såväl Miljö- och energidepartementet som de statliga myndigheterna under departementet, däribland Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Kemikalieinspektionen, publicerar löpande information på sina webbplatser om sitt internationella arbete med länkar till konventioner och andra internationella dokument.</p>	
s. 24	<p>(f) När det gäller punkt 6 – åtgärder som har vidtagits för att uppmuntra de som bedriver verksamheter som har en betydande miljöpåverkan att regelbundet informera allmänheten om den miljöpåverkan som hör ihop med deras aktiviteter och produkter;</p> <p>Producenter i Sverige har ett ansvar för att tillhandahålla och sprida information om produkters miljöegenskaper. Distributörer av kemikalier är också skyldiga att klassificera och märka sina produkter samt att lämna produktblad till yrkesmässiga mottagare. En konsument har rätt att få information om en varas innehåll av sådana särskilt farliga ämnen som finns listade på EU:s kandidatförteckning. På Kemikalieinspektionens webbplats finns en blankett som konsumenter kan skriva ut och använda när de vill fråga om varors innehåll av farliga ämnen.</p>	<p><u>Förslag ny text:</u></p> <p>Alla som bedriver en verksamhet eller ska vidta en åtgärd i Sverige ska utföra de skyddsåtgärder som behövs för att förebygga skador eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. (enligt Miljöbalken kap 2 3§).</p> <p>Produkter som klassificerats som farliga eller innehåller farliga ämnen ska märkas med information om farliga egenskaper för att skydda användaren från skador. Skyldigheten att märka gäller alla leverantörer av kemiska produkter (tillverkare, importörer, nedströmsanvändare och distributörer) som släpper ut produkter på den svenska marknaden. Leverantörer av kemiska produkter är också skyldiga att lämna ett säkerhetsdatablad till yrkesmässiga användare.</p> <p>När det gäller varor har konsumenter och andra som mottar en vara, rätt att få information om varans innehåll av sådana särskilt farliga ämnen som finns listade på EU:s kandidatförteckning. På Kemikalieinspektionens webbplats finns en blankett som konsumenter kan skriva ut och använda när de vill fråga om varors innehåll av farliga ämnen.</p>

		<p>(Skyldigheten att klassificera och märka kemiska ämnen och blandningar som släpps ut på marknaden inom EU följer av CLP-förordningen. Från den 1 juni 2015 ska märkningen av kemiska produkter följa kraven i CLP. Att tillhandahålla information om särskilt farliga ämnen i varor följer av Reach-förordningen.)</p> <p><u>Förslag kompletteringar</u></p> <p>I EU:s biocidförordning, 528/2012, som trädde ikraft 2013 finns regler om att biocidbehandlade varor ska märkas i enlighet med förordningen. Syftet med märkningen är att informera om att varan innehåller biologiskt verksamma ämnen och hur konsumenterna kan använda varan utan att deras hälsa eller miljön kommer till skada. (faktablad: http://www.kemi.se/global/faktablad/faktablad-om-regler-for-biocidbehandlade-varor.pdf)</p> <p>På Kemikalieinspektionens webbplats finns möjlighet att tipsa om brister i kemikaliesäkerheten och varje år får myndigheten in runt 300 tips från företag och allmänhet. Det hjälper myndigheten att skydda människor och miljön och att få företagen att fullgöra sina skyldigheter.</p>
s.24	<p>(h) När det gäller punkt 8 – åtgärder som har vidtagits för att utveckla mekanismer i syfte att säkerställa att allmänheten har tillgång till tillräcklig produktinformation;</p> <p>På Kemikalieinspektionens webbplats finns information om kemiska produkter, bekämpningsmedel m.m.</p>	<p>Kemikalieinspektionens webbplats och upplysningstjänst lämnar information och svarar på frågor bland annat om godkända växtskyddsmedel och biocidprodukter.</p> <p>Kemikalieinspektionen arbetar med att öka informationen om barn och kemikalier. Kemikalieinspektionen har tagit fram en broschyr</p>

		<p>om barn och kemikalier som vänder sig till allmänheten. (Se även ovan samarbete med HSR.) Kemikalieinspektionen arbetar även proaktivt med medierelationer för att sprida information om skadliga kemikalier i vardagen till allmänheten och till företag.</p> <p>Kemikalieinspektionen samarbetar med Folkhälsomyndigheten och andra myndigheter om att informera om risker med antibiotikaresistens.</p> <p>Rapex är ett system som EU-länderna använder för att informera varandra om farliga konsumentprodukter som finns på marknaden. Varje fredag publiceras en lista med Rapex-anmälningar om farliga produkter som har rapporterats in av myndigheterna i EU:s medlemsländer. I listan finns information om produkten, den möjliga faran och åtgärder som vidtogs av det rapporterande landet. Delar av Rapex är tillgängligt för konsumenter och media.</p> <p>Rapex har nyligen slagits samman med ICSMS-systemet (Information and Communication System for Market Surveillance) som utvecklats av EU-kommissionen och som används i flera andra EU-länder. Till detta system kan medlemsländerna rapportera in allt som varit föremål för tillsyn, dvs. även artiklar som granskats och som uppfyller lagstiftningen. Väsentliga delar av informationen är tillgänglig för konsumenter. https://webgate.ec.europa.eu/icsms/</p>
s.31	<p>(k) När det gäller punkt 11 – åtgärder som har vidtagits för att tillämpa bestämmelserna i artikel 6 på beslut om huruvida avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO) i miljön ska tillåtas.</p>	<p><i>Vad gäller GMO ansvarar Kemikalieinspektionen för alla GMO som är nematoder, insekter, spindeldjur och mikroorganismer för utsättning i miljön, inte enbart biologiska bekämpningsmedel.</i></p>

<p>Enligt 13 kap. 12 § miljöbalken krävs tillstånd för att avsiktlig sätta ut GMO i miljön och för att släppa ut en produkt som innehåller eller består av sådana organismer på marknaden. Ansökan om tillstånd ska göras hos den tillsynsmyndighet som är ansvarig på tillsynsområdet. Den myndigheten prövar också frågor om tillstånd. Vilken myndighet som är ansvarig beror på vilken organism och användning det handlar om. Jordbruksverket ansvarar för landlevande genetiskt modifierade växter, djur och användning av GMO som foder. Havs- och Vattenmyndigheten ansvarar för utsättning av fisk. <i>Kemikalieinspektionen ansvarar för biologiska bekämpningsmedel.</i></p>	
---	--